

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Για την κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των πυρόπληκτων περιοχών της Ανατολικής Αττικής»

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δύο (2) άρθρα.

Με το άρθρο πρώτο του νομοσχεδίου φέρεται προς κύρωση το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο υπεγράφη στην Αθήνα στις 19 Οκτωβρίου 2021, και αποτελείται από οκτώ (8) άρθρα. Με το άρθρο I του Μνημονίου Συνεργασίας ορίζεται ως σκοπός του «η εγκαθίδρυση του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των Μερών, με σκοπό την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των πυρόπληκτων περιοχών της Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του 2018». Με το άρθρο II ορίζονται ως «έργα προς υλοποίηση» η ανέγερση συγκροτήματος κοινωνικών κατοικιών και η διαμόρφωση του ευρύτερου χώρου πρασίνου σε χώρο δασικής αναψυχής. Στο άρθρο III περιλαμβάνεται πρόνοια, μεταξύ άλλων, ως προς τη χωροθέτηση των κτηρίων, τη διαμόρφωση των ελεύθερων χώρων, τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό των οικιστικών μονάδων, τη διαγωνιστική διαδικασία, την καταβολή της οικονομικής συνεισφοράς της Κυπριακής Δημοκρατίας, και την παρακολούθηση της προόδου των έργων. Στο άρθρο IV ορίζεται η οικο-

νομική συνεισφορά εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στο άρθρο V ορίζεται η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Μνημονίου Συνεργασίας και η ημερομηνία λήξης της ισχύος του. Με τα άρθρα VI και VII περιγράφονται, αφενός, η διαδικασία τροποποίησης των όρων του Μνημονίου Συνεργασίας, αφετέρου, ο τρόπος με τον οποίο απευθύνονται ειδοποιήσεις/κοινοποιήσεις μεταξύ των Μερών. Τέλος, με το άρθρο VIII ορίζεται η νομική ισχύς του Μνημονίου Συνεργασίας.

Με το άρθρο δεύτερο του νομοσχεδίου ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου και του υπό κύρωση Μνημονίου Συνεργασίας. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου V του Μνημονίου, «[τ]ο παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας θα τεθεί σε εφαρμογή την ημερομηνία ειδοποίησης της κυπριακής πλευράς από την ελληνική πλευρά πως ολοκληρώθηκαν οι εσωτερικές διαδικασίες για την κύρωση του Μνημονίου με νόμο από την ελληνική Βουλή».

II. Γενικές παρατηρήσεις

Με τον όρο διεθνής συνθήκη ή διεθνής σύμβαση εννοείται κάθε συμβατική σχέση που συνάπτεται μεταξύ υποκειμένων του διεθνούς δικαίου και αποσκοπεί στην παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων (βλ. Εμ. Ρούκουνα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση Τέταρτη, 2021, σελ. 74-76). Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βιέννης του 1969 για το δίκαιο των συνθηκών, η οποία κυρώθηκε στη χώρα μας με το ν.δ. 402/1974, «[δ]ια του όρου συνθήκη νοείται διεθνής συμφωνία, συνομολογουμένη μεταξύ κρατών, εις έγγραφον τύπον και διεπομένη υπό του Διεθνούς Δικαίου, ανεξαρτήτως εάν περιλαμβάνεται εις εν, δύο ή πλείονα έγγραφα και ανεξαρτήτως της ειδικής αυτής ονομασίας». Πέραν των όρων συνθήκη ή σύμβαση γίνεται, μεταξύ άλλων, χρήση και των όρων συμφωνία, πρωτόκολλο, σύμφωνο, ανταλλαγή επιστολών, μνημόνιο κατανόησης/συνεννόησης (Memorandum of Understanding) κ.λπ. Γίνεται δεκτό ότι όρος μνημόνιο κατανόησης/συνεννόησης (Memorandum of Understanding) αφορά σε διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που, κατ' αρχήν, δεν είναι νομικά δεσμευτικές και αφορούν, κατά κανόνα, σε ζητήματα τεχνικής φύσεως. Ανεξαρτήτως της επιλογής του συγκεκριμένου όρου, η κρίση ως προς τη νομική δεσμευτικότητα ενός μνημονίου κατανόησης/συνεννόησης (Memorandum of Understanding) συναρτάται προς τη βούληση των μερών και το περιεχόμενο της συναπτόμενης συμφωνίας (βλ. Εμ. Ρούκουνα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση Τέταρτη, 2021, σελ. 159-160). Εξ άλλου, κατά την 668/2012 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, για την ύπαρξη διεθνούς συνθήκης απαιτείται, μεταξύ άλλων, να αναλαμβάνονται αμοιβαίες δεσμεύσεις των μερών. Εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο VIII του υπό κύρωση Μνημονίου

Συνεργασίας, «[τ]ο παρόν Μνημόνιο δεν δημιουργεί καμία νομική υποχρέωση και/ή συμβατική σχέση μεταξύ των Μερών (...)». Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο πρώτο του νομοσχεδίου, το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας «[κ]υρώνεται και έχει την ισχύ νόμου», και όχι την ισχύ που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2022

Ο Εισηγητής
Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών